

Brániční kýla u osmiletého chlapce

MUDr. Markéta Nowaková¹, MUDr. Bořek Trávníček¹, MUDr. Jan Pavlíček, Ph.D.²,
MUDr. Ivana Slívová³, MUDr. Vladimír Richter³

¹Oddělení pediatrické resuscitační a intenzivní péče, Klinika dětského lékařství, FN Ostrava

²Dětská perinatální kardiologie, Klinika dětského lékařství, FN Ostrava

³Chirurgická klinika, FN Ostrava

Prezentujeme kazuistiku rozsáhlé získané diafragmatické hernie u osmiletého chlapce s minimálními klinickými příznaky.

Klíčová slova: získaná brániční hernie, plastika bránice.

Diaphragmatic hernia in an eight-year old boy

We present a case study of large acquired diaphragmatic hernia in an 8-year old boy with subtle clinical signs and symptoms.

Key words: acquired diaphragmatic hernia, reconstruction, diaphragm.

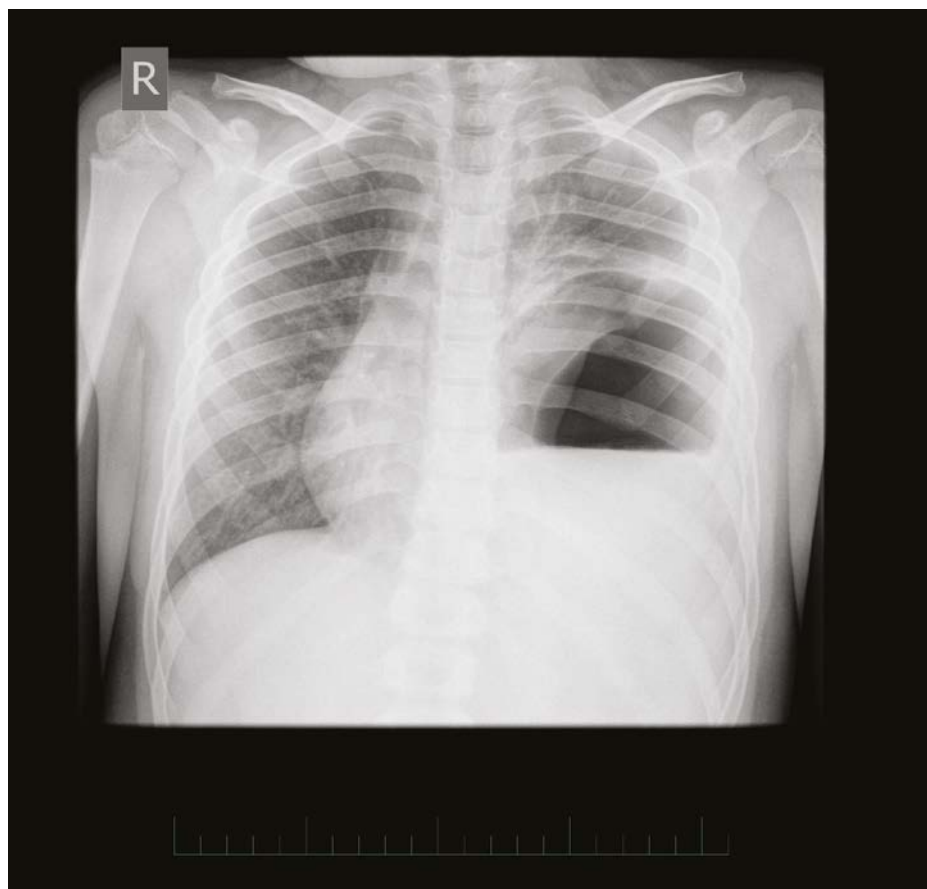
Úvod

Získaná diafragmatická hernie vzniká nejčastěji jako důsledek traumatu, zejména tupého. Častý je asymptomatický průběh a je nutno vycházet z mechanismu úrazu, pečlivého klinického vyšetření a pomocných zobrazovacích metod. Terapie spočívá vždy v operačním řešení. Níže prezentujeme kazuistiku dítěte se získanou brániční hernií významného rozsahu s minimálními vstupními klinickými příznaky.

Kazuistika

Chlapec přijat na kliniku dětského lékařství (KDL) FN Ostrava překladem ze spádové nemocnice. Důvodem původního přijetí do spádové nemocnice bylo došetření zhruba 2 měsíců trvajících intermitentních bolestí břicha, lokalizovaných periumbilikálně a vlevo subkostálně. Z jinak němé rodinné i osobní anamnézy byl zajímavý pouze údaj o provozování kontaktních sportů (házená, karate), zásadnější úraz však negován. Při vstupním vyšetření dítěte zjištěna výrazná stranová diference v poslechu s výrazným oslabením dechových fenoménů vlevo. Vzhledem ke klinickému nálezu doplněn rentgenový (RTG)

Obr. 1. RTG S+P: vs. hiátová hernie vlevo

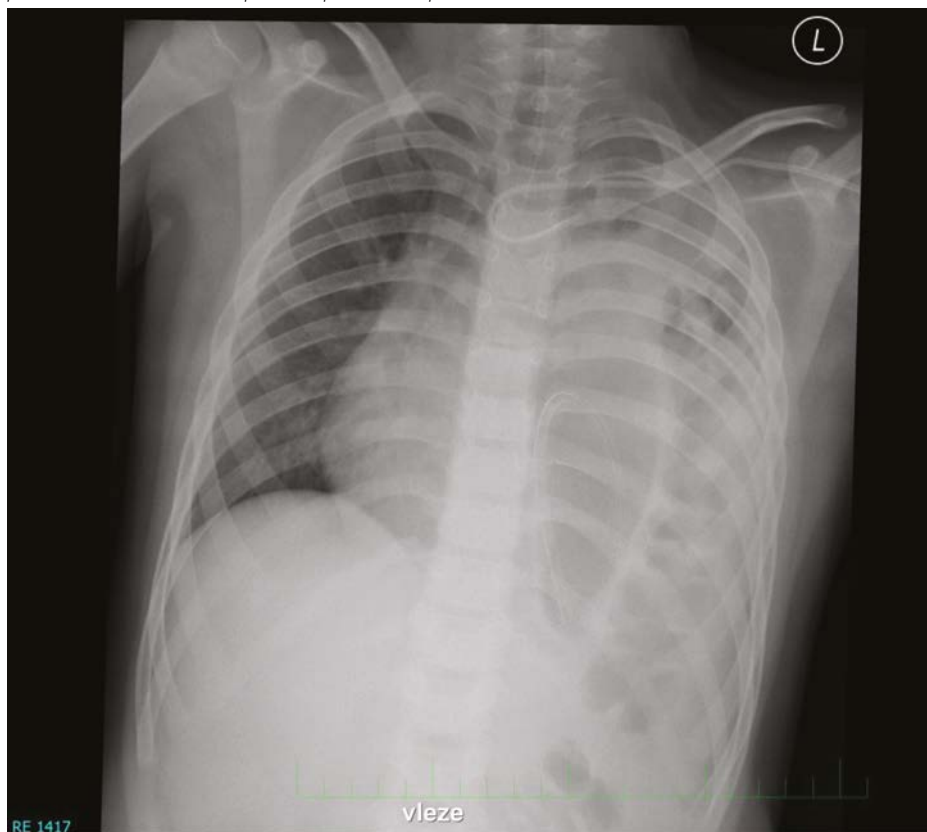

snímek hrudníku, kde bylo vysloveno podezření na hiatovou hernii (Obr. 1). S tímto nálezem byl chlapec překládán k dořešení na KDL FN Ostrava. Klinický nález při příjmu: spontánně ventilující chlapec s normosaturací na vzduchu, poslechově neslyšné dýchání v celém rozsahu levého hemitoraxu, dechová frekvence 28 dechů za minutu, puls 92/min, krevní tlak 128/85 mmHg (šíře manžery 12 cm, vleže), plně při vědomí, bolesti břicha při palpaci zejména vlevo subkostálně. V laboratorním vyšetření bez pozoruhodností (leukocyty 5,9, Erytrocyty 4,8, trombocyty 316, Hb 121 g/L, CRP 1,7 mg/L, prokalcitonin 0,24 mcg/L, natrium 138 mmol/L, kalium 3,9 mmol/L, Quick INR 1,1, APTT 29,5 s, fibrinogen 4,03 g/L, krevní plyny v normě (kapilární – pH 7,48, pCO₂ 4,4 kPa, pO₂ 13,2 kPa, BE -1,1 mmol/L, HCO₃ 24 mmol/L). Po konzultaci s chirurgem doplněna výpočetní tomografie (CT) břicha a hrudníku k ozřejmění rozsahu bráničního defektu – nález: rozsáhlý defekt ve střední části bránice vlevo s hernií žaludku, sleziny a kaudy pankreatu do hrudníku, s útlakem plice vlevo (Obr. 2). U chlapce byl naplánován operační výkon, který však pro rozvoj infektu horních dýchacích cest odložen o týden (bez elevace CRP a leukocytózy). Chlapec po přeléčení infektu a zajištění centrálního žilního vstupu (Obr. 3) absolvoval operační výkon bez komplikací. Dutina břišní peroperačně bez výpotku, tenké kličky bez dilatace. V bránici patrný defekt 10 × 8 cm. Postupně z hrudníku uvolněno tlusté střevo, celý žaludek a zvětšená slezina (uložená v dorzální části hrudníku) – vše bez porušení integrity (Obr. 5). V hrudníku patrná kolabovaná plice, která se peroperačně jen minimálně rozvíjí. Okraje defektu bránice se daří volně stáhnout k sobě, goretexová náhrada proto nepoužita. Po provedení plastiky bránice primární suturou byl zajištěn levý hemitorax hrudním drénem s kontinuálním sáním. Vzhledem k nutné reexpanzi plice ponecháno dítě na umělé plicní ventilaci, ventilační režim však po celou dobu neagresivní (PSIMV, PEEP 6, PC 10, dechová frekvence 18 dechů /min, FiO₂ 0,3). Pacient byl úspěšně extubován po 55 hodinách po provedení kontrolního RTG snímku plic s nálezem dobře reexpandované plice vlevo (Obr. 4). Dále pak již spontánně ventilující s dobrými hodnotami krevních plynů. Zahájena dechová rehabilitace, kterou dobře toleruje, obnoven postupně perorální příjem s dobrou tolerancí, 21. den hospitalizace pak překládán na standardní oddělení chirurgie. Odtud pak následně pro-

Obr. 2. CT hrudníku a břicha s nálezem rozsáhlého defektu ve střední části bránice vlevo s hernií žaludku, sleziny a kaudy pankreatu do hrudníku, s útlakem plice vlevo

Obr. 3. RTG S+P po zajištění CŽK: katetr zavedený cestou VS l. sin se stáčí zpět do brachiocefalické žíly vlevo, pravá plice vzdušná, vlevo rozsáhlá brániční kýla s hernií žaludku a tračníku do hrudníku (pozn: poloha katetru následně upravena pod skioskopickou kontrolou)

puštěn do domácí péče. (Poznámka autora: ke kontrolnímu vyšetření na chirurgické ani pneumologické ambulanci se chlapec nedostavil, dle telefonické konzultace s ošetřujícím lékařem pro děti a dorost je chlapec bez klinických potíží).

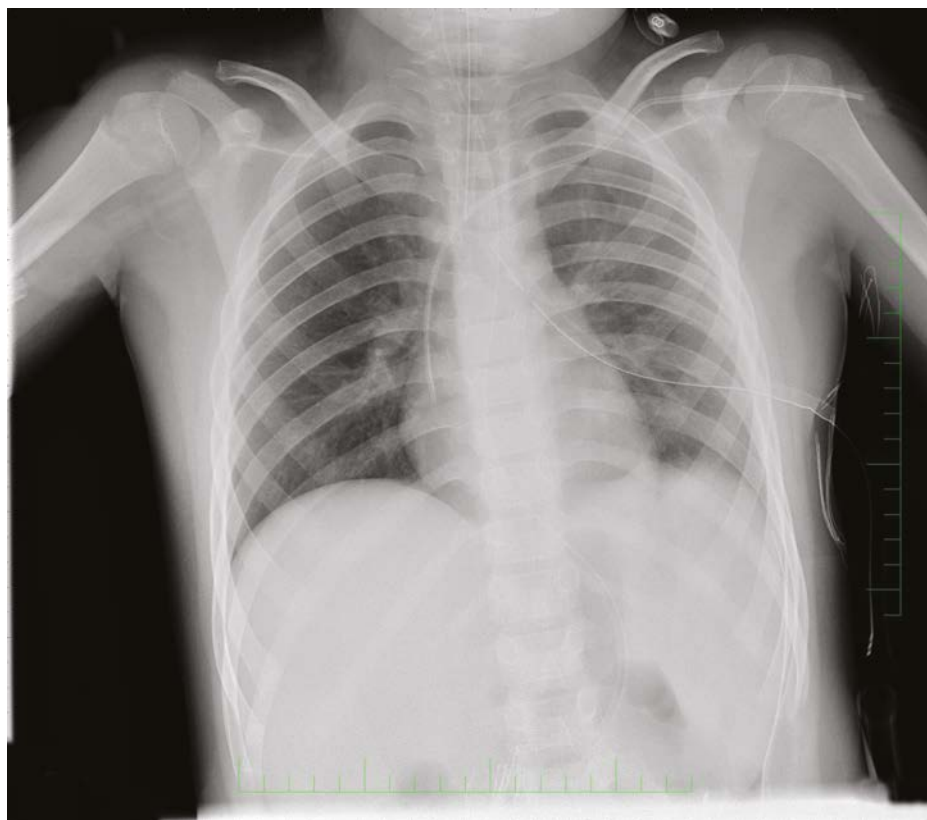
Diskuze

Brániční hernie se vyskytují u dětí nejčastěji jako vrozená vývojová vada. Incidence se pohybuje 1 na 2000–3000 živě narozených dětí a představuje 8 % všech závažných vrozených abnormit. Získaná brániční hernie vzniká nejčastěji jako součást úrazů (3–5 %), zejména penetrujících (75 %). Predilekční lokalita je vlevo (69 %), pravostranné (24 %) a bilaterální (15 %) jsou méně frekventní, a častěji jsou postižení muži (muži : ženy = 4 : 1). Jejím nebezpečím je v častém asymptomatickém průběhu (53 % u tupých poranění, 44 % u penetrujících poranění). Diagnostika spočívá ve vysokém klinickém podezření dle mechanismu úrazu, klinickém nález (absence dechových fenoménů při auskultaci hrudníku, slyšitelná peristaltika nad hrudníkem, respirační insuficience, difúzní bolest břicha) a nálezů na zobrazovacím vyšetření (RTG hrudníku, CT břicha – nález orgánu dutiny břišní nebo nasogastrické sondy (NGS) v hrudníku; sonografické vyšetření břicha s limitacemi) (1, 2). Terapie je vždy operativní, metoda a rozsah závisí na časovém odstupu od úrazu a rozsahu defektu bránice (s/bez záplaty, abdominální vs. abdominální a hrudní přístup) a je plně v kompetenci chirurga. Prognóza hernie závisí na přidružených poraněních při polytraumatu, izolovaná ruptura bránice je prognosticky příznivá. Rizikem v předoperačním období je ileózní stav, respirační insuficience/selhání, obstrukční šok (3), postoperačně pak rekurence defektu (i v dospělosti), a proto je vhodná dispenzarizace v plicní a chirurgické ambulanci. Cílem naší prezentace je zejména upozornit na nenápadný a prolongovaný nástup příznaků brániční kýly s dobrou klinickou kompenzací u chlapce s nenápadnou anamnézou. Vzhledem k rychlé a plné reexpanzi plicní tkáně u chlapce předpokládáme, že se jednalo o kýlu získanou, pravděpodobně na podkladě minimálního úrazu či opakovaných úderů v rámci tréninku kontaktních sportů.

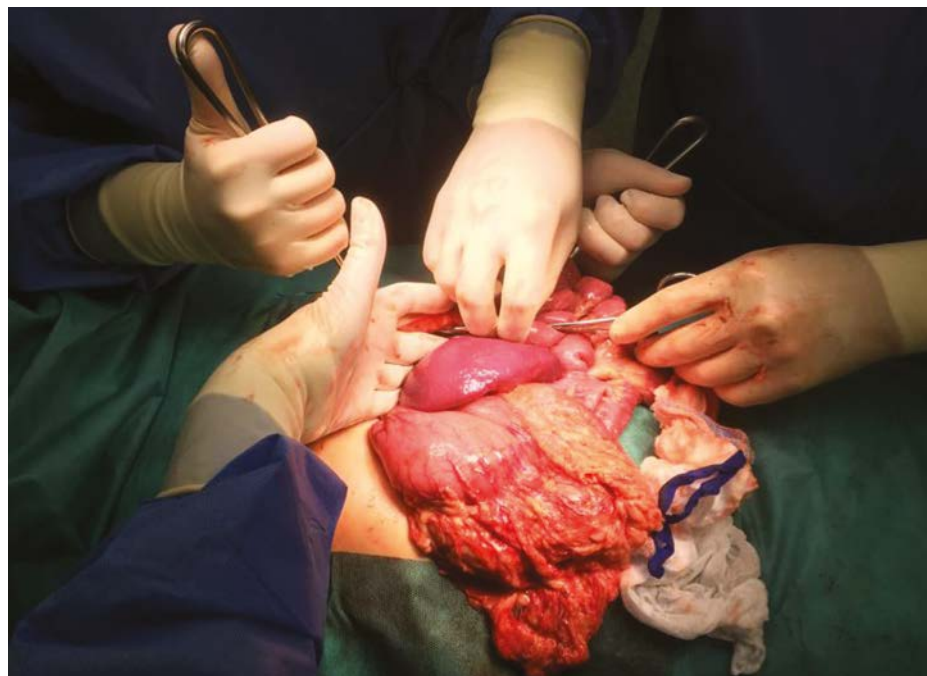
LITERATURA

1. Simon LV, Burns B. Diaphragm, Rupture. Treasure Island, FL: StatPearls; 2018.
2. Lee K, Atherton NS. Diaphragm, Injury. Treasure Island, FL: StatPearls; 2018.

Obr. 4. RTG S+P postoperačně: Stav po plastice brániční hernie vlevo, hrudní drén vlevo, plíce rozvinuté, vlevo nižší transparence vs. pro menší množství fluidothoraxu, vpravo plíce normálně vzdušná, infiltrace nezjištěna, srdce nerozšířeno, bránice v obvyklé poloze, orotracheální rourka, kanyla zleva hluboko v horní duté žíle, nasogastrická sonda

Obr. 5. Peroperační snímek obsahu brániční kýly (žaludek, slezina, kličky střevní)

3. Jacobs R, Honore PM, Hosseinpour N, Nieboer K, Spapen HD. Sudden cardiac arrest during pregnancy: a rare complication of acquired maternal diaphragmatic hernia. Acta Clin Belg. 2012 May-Jun. 67 (3):198-200.